

- Concept -

Verslag vergadering CvT POP 24 juni 2016

Aanwezig:

Vertegenwoordiging namens Economische Zaken:

- * Voorzitter de heer A. H. Gierveld (Ministerie van Economische zaken, directeur directie ELVV)
- * Mevrouw M.E. Pondman (Ministerie van Economische zaken, directie ELVV)
- * De heer M.M. v.d. Burg (RVO.nl)

Vertegenwoordiging van de provincies:

- * landsdeel West: de heer G.M. Biermann, provincie Noord Holland
  - * landsdeel Zuid: de heer T.H.C. Schulpen, provincie Noord Brabant, vervanger de heer T.J.D. Mulder, provincie Limburg
  - * landsdeel Oost: de heer E. Steenbergen, vervanger de heer A.J.H. Thijssen, provincie Gelderland
  - * landsdeel Noord: de heer M. Post, provincie Groningen, vervanger mevr. Hijlkema, provincie Fryslân
- Ambtelijke ondersteuning: de heer H. Bouman, voorzitter TPO (provincie Groningen)

Overige leden

- Vereniging Nederlandse Gemeenten: mevrouw H.B. Scheeringa
  - Namens de landbouworganisaties: Land- en Tuinbouw Organisatie LTO, de heer G.C.van 't Klooster
  - Namens de natuur- en milieuorganisaties: de heer Datema, BoerenNatuur.nl, ter vervanging Stichting Collectief Agrarisch Natuurbeheer (SCAN), de heer W. Kooy
  - Namens de sociale- en economische partners: het Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK), mevrouw N.J. Both
  - Namens de Europese Commissie: mevrouw S. Osaer
- Mevrouw J. Gooijer , Secretaris CvT POP / Mevrouw A.M.P. Nap, Adj. secretaris CvT POP.

Afwezig:

- Unie van Waterschappen (UvW): de heer A. J. Vermuë

1. Opening en agenda

De heer Gierveld opent de vergadering en heet een ieder van harte welkom. Kort voorstelrondje.
Agenda: Agenda ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

- * Nieuwe secretaris CvT, Janny Gooijer, stelt zich voor. Zij is sinds kort directeur Regiebureau POP en is bezig met een landelijke ronde om zich bij de verschillende organisaties/ provincies voor te stellen.
- * Mevr. Pondman is opvolgster mevr. Veldhuis bij Ministerie van EZ.
- * Unie van Waterschappen helaas verhinderd, heeft wel schriftelijke inbreng aangeleverd.

3. Verslag

Verslag: Ongewijzigd vastgesteld. Naar aanleiding van: geen opmerkingen.

4. Stand van zaken POP2

Voorliggende stukken worden toegelicht door mevr. Gooijer. De heer Gierveld benadrukt dat er uiteindelijk, gelet op de zorgen die in december geuit zijn, een heel goed eindresultaat behaald is. Uiteindelijke uitputting bedraagt 99,7% en daarbij is er sprake geweest van een goede besteding van de middelen. Mevr. Osaer bevestigt dat de afronding, op basis baan de eerste beoordelingen, goed verlopen is. De heer van 't Klooster geeft aan dat er de afgelopen jaren veel zorgen zijn geweest over

de uitputting en feit dat er nauwelijks decommitting plaatsgevonden heeft, is dan ook compliment waard.

Het Jaarverslag over de uitvoering POP2 2015 roept geen vragen op. Mevr. Osaer geeft aan dat de normale procedure voor jaarverslagen gevolgd zal worden, maar dat de procedure iets uitgebreider is omdat het een afrondend verslag is. Mevr. Nap deelt een overzicht met enkele errata in het jaarverslag uit. De onjuistheden worden gecorrigeerd in het in te dienen verslag.

CvT stemt in met verzending van het verslag aan de Commissie.

5. POP3

De heer Gierveld opent het agendapunt door kort stil te staan bij de stand van zaken tot nu toe. De opstart van het programma is vertraagd, mede door nieuwe procedures en afstemming die tijd vraagt. Er wordt hard gewerkt om een en ander nu echt snel te in uitvoering te laten komen.

Jaarverslag over de uitvoering POP3

Mevr. Gooijer licht het voorliggende Jaarverslag over de uitvoering POP3 2015 toe. Is het eerste jaarverslag, over de invulling van de voorgeschreven formats is afstemming geweest met Landendesk. Het verslag bevat met name kwantitatieve informatie over het programma. Mevr. Osaer merkt op dat dit het eerste jaarverslag POP3 is en dat er sprake is van een nieuwe vorm met andere procedures. Er zal een goede werkmodus gevonden moeten worden. Zij heeft al enkele opmerkingen bij het jaarverslag aan het Regiebureau doorgegeven. Wat vooral van belang is, is dat het jaarverslag geen zaken bevat die NA de periode waarover het verslag gaat (2014 en 2015) in werking getreden zijn. In ieder geval moet altijd heel duidelijk uit teksten blijken wat de situatie in 2014 en 2015 was. Zo staat er een passage in over de wijzigingen inzake het agrarisch natuurbeheer welke wijziging pas per 1-1-2016 effectief geworden is. De heer Gierveld geeft aan de de voorgestelde aanpassingen doorgevoerd zullen worden. **CvT stemt in** met verzending van het aangepaste Jaarverslag.

De heer van 't Klooster merkt op dat er echt zorgen zijn over de uitputting van het budget: in stukken wordt vermeld dat mogelijk sprake is van een onderuitputting van 10 miljoen, maar ervaring leert dat dat bedrag veel hoger zal zijn door uitval van projecten en lager uitvallende kosten. Hij benadrukt dat het nu snel op stoom komen van het programma essentieel is. De heer Gierveld onderschrijft dat het op stoom komen van groot belang is, maar dat EU-conform werken daarbij essentieel is: uitvoering moet goed en conform de regels vormgegeven worden, om toekomstige problemen te voorkomen. Laat onverlet dat streven zeker is snel te beginnen en de opgelopen vertraging in te lopen. De heer Datema merkt op dat snelle openstellingen essentieel zijn, maar dat het daarbij ook van groot belang is dat er REGIE zit op de openstellingen. Voor projecten die niet provincie gebonden zijn is het onwenselijk als openstellingen te veel verschillen en niet gelijktijdig in verschillende provincies plaatsvinden. Hij roept op tot regie en uniformiteit. Mevr. Both ondersteunt de oproep tot uniformering. De heer Schulpen geeft aan dat er een duidelijke relatie ligt met het volgende punt op de agenda, de selectiecriteria. Provincies staan in de startblokken. Uniformering zal voor een deel voortvloeien uit de uniformering van de selectiecriteria.

Selectiecriteria

De heer Gierveld recapituleert de voorgeschiedenis. In juni 2015 zijn criteria besproken en geaccordeerd, in december is geconcludeerd dat de eerder besproken criteria té algemeen waren en nader geconcretiseerd zouden moeten worden.

Mevr. Gooijer licht de stappen toe die genomen zijn om te komen tot het nu voorliggende stuk. Er is goed gekeken naar de ervaringen met de reeds gedane openstellingen en er is intensief overlegd met ervaringsdeskundigen uit de praktijk, deskundige wetenschappers en vertegenwoordigers van de Commissie. Het nu voorliggende manual is opgesteld om de gewenste transparantie in keuzes en afwegingen / de onderbouwing van keuzes inzichtelijk te maken. Het manual is de hoofdlijn, een en ander wordt verder geconcretiseerd in addenda. Voor Water is reeds een addendum uitgewerkt, voor overige maatregelen wordt hard gewerkt om de addenda vorm te geven.

De heer Gierveld geeft aan dat het manual de mogelijkheid biedt om binnen het stramien van het handboek openstellingen vorm te geven. Een en ander moet transparant, integer en voor begunstigden begrijpelijk zijn, maar tegelijkertijd moet gewaakt worden voor bureaucrativering en onwerkbaarheid.

De heer Steenberghe spreekt namens alle landsdelen waardering uit voor het voorliggende stuk. Er is hiermee een belangrijke stap voorwaarts gemaakt. Het manual is een werkbare werkvorm voor de selectiecriteria. Het blijft een leerproces, het nu voorliggende stuk zal aangevuld moeten worden, maar voorliggende stuk wordt door alle provincies geaccordeerd. De heer van 't Klooster merkt op dat het uiteindelijk gaat om de openstellingen die plaats gaan vinden: pas dan zal blijken of het systeem echt werkt als bedacht. Voor aanvragers is het van groot belang dat ook voor een aanvraag ingediend wordt, transparantie bestaat. Binnen het manual kunnen nog keuzes gemaakt worden. Enerzijds is het logisch dat openstellingen moeten passen binnen het provinciale beleid. Maar als eerder vandaag opgemerkt: uniformiteit is voor de agrarische sector daarnaast ook van groot belang, zowel uniformiteit in periode van openstellen als uniformiteit in selectiecriteria.

Inhoudelijk vraagt het voorliggende stuk op twee punten nog extra aandacht.

Kosteneffectiviteit wordt gehanteerd als selectie criterium, waarbij lagere kosten tot hogere waardering leidt. Het is echter de vraag of het zo eenduidig te bezien is. Complexe aanvragen zullen (wellicht) minder kosteneffectief zijn, maar zullen mogelijk wél een grote mate van effectiviteit tot gevolg hebben. Beide criteria zouden dan ook in onderlinge verhouding moeten worden bezien. Dit punt wordt ondersteund door de heer Datema, die ook benadrukt dat puur kijkend naar kosteneffectiviteit het risico bestaat dat wordt gestuurd op 'makkelijke doelen', terwijl subsidies juist bedoeld zouden moeten zijn voor doelen die complex zijn/ niet eenvoudig te bereiken. Ook benadrukt hij het belang van transparantie VOORAF: een aanvrager moet vooraf inzichtelijk hebben hoe de selectieprocedure zal lopen en daarmee of zijn aanvraag een redelijk aantal punten zal kunnen scoren.

De heer van 't Klooster merkt daarnaast op dat de mate van effectiviteit niet altijd eenvoudig vast te stellen is. Zo is een criterium 'verbetering van waterkwaliteit' lastig te meten. Hij stelt voor in dat geval te werken met een lijst met activiteiten die geacht worden in ieder geval effectief te zijn, bij waterkwaliteit zou dat bijvoorbeeld de BOOT-lijst kunnen zijn.

De heer Gierveld benadrukt dat er sprake is van een dilemma: je wilt moeilijk te bereiken doelen ondersteunen, maar anderzijds wil je ook succes/doelbereiking. Uniformiteit in openstellingen is wenselijk, maar specifiek beleid in bepaald gebied moet mogelijk zijn.

Mevr. Gooijer merkt op dat er nog addenda bij het voorliggende stuk gemaakt worden. Bij daadwerkelijke openstellingen zal er informatie te vinden zijn op de website van de openstellende provincie, waaruit een potentiële aanvrager alle relevante informatie kan halen om een inschatting van de kansen van zijn project te kunnen maken. De heer van der Brug geeft aan dat er een belangrijke stap gezet is en dat er sprake is van een leerproces. RVO.nl zal openstellingsbesluiten positief kritisch bezien op de selectiecriteria.

Mevr. Osaer geeft aan dat de Commissie tevreden is met het voorliggende stuk. Het is een leerproces, voor iedereen is het op deze wijze werken met selectiecriteria nieuw. Zij spreekt haar waardering uit voor de wijze waarop vertegenwoordigers van de Commissie bij de ontwikkelingen betrokken worden. Zij zal nog wat opmerkingen op detailniveau aan het Regie bureau doorgeven. Graag wil de Commissie ook in het vervolgproces goed betrokken blijven. Het nu voorliggende manual lijkt een goede balans gevonden te hebben tussen de gewenste uniformiteit en de provinciale differentiatie die vanuit de provinciale noden noodzakelijk is. De experts vanuit de Commissie zijn tevreden over de voortgang die Nederland maakt. Zou goed zijn als Nederland bij een volgende workshop over selectiecriteria ideeën en ervaringen zou willen delen.

De heer Gierveld benadrukt dat Nederland blij is dat het voorliggende stuk voldoet aan de verwachtingen van de Commissie. Natuurlijk zal ook bij de verdere uitwerking en het opstellen van de

addenda nauw contact gehouden worden met de Commissie. Hij wijst op de stukken vermeld in bijlage 53b, een overzicht van openstellingen en concept-openstellingen: het is van belang dat die stukken nu akkoord zijn en – voor zover van toepassing – ‘verder kunnen’, om verdere vertragingen in de voortgang van POP3 te voorkomen. De heer van der Burg wijst erop dat openstellingen die voorzien waren in 1^e helft van 2016 nu deels verschoven zijn naar de 2^e helft van 2016. Bezien moet worden hoe een en ander vormgegeven kan worden zodat alles zo snel mogelijk op kan starten.

De heer Datema geeft aan dat het manual een mooi handvat biedt, de verdere toepassing van de criteria genoemd in het handboek moet voldoende afstemming op blijven: uniformiteit is van essentieel belang. De heer Schulpen geeft hierop aan dat openstellingen altijd afgestemd worden met relevante partijen zoals LTO en de Unie van Waterschappen. Dit borgt binnen het proces voldoende uniformiteit. De heer Gierveld merkt op dat daarnaast ook de ex ante toetsing door RVO.nl een waarborg biedt dat er geen onverklaarbaar grote verschillen op zullen treden. Mevr. Osaer merkt hierbij op dat het van belang is dat de toets op verifieerbaarheid en controleerbaarheid mogelijk moet blijven: maak een en ander daarom niet te moeilijk en werk liefst met criteria die VOORAF goed vast te stellen zijn.

Mevr. Nap merkt op dat de Unie van Waterschappen heeft laten weten zich vooral zorgen te maken over de uitputting van het POP3 budget en het achterblijven van openstellingen. Het wisselen van criteria en voorwaarden waaronder de POP-gelden kunnen worden besteed werkt daarbij niet bevorderend. De Unie heeft aangegeven zich graag in te willen zetten om samen met de andere partijen een en ander tot een goed einde te brengen. De heer Gierveld merkt op dat het goed is te horen dat ook de Unie zich verder in wil zetten om tot goede afspraken te komen. De Unie zal bij de verdere uitwerking betrokken worden.

De heer Schulpen geeft aan dat addenda vastgesteld moeten worden door het CvT. Hij vraagt zich af wat daarbij de te hanteren werkwijze wordt, nu het CvT een vergaderfrequentie van 2 maal per jaar heeft. Mevr. Gooijer stelt voor dat een en ander inhoudelijk afgerond wordt in komende twee maanden. Eind augustus zou dan een schriftelijke ronde CvT gehouden kunnen worden. De heer Gierveld geeft aan dat MOCHT er commentaar geleverd worden op de in de schriftelijke ronde voorgelegde stukken, waardoor bijeenroepen van het CvT wenselijk is, het CvT voor een extra bijeenkomst bijeen geroepen zal worden.

Conclusies

De heer Gierveld concludeert dat

- * het voorgelegde manual met addendum akkoord bevonden is, openstellingen in deze lijn kunnen verder gebracht worden;
- * Aanvullende addenda zullen eind augustus 2016 in een schriftelijke ronde voorgelegd worden, indien nodig wordt nieuwe vergadering CvT uitgeschreven;
- * De criteria in de openstellingsbesluiten die reeds geweest zijn, zijn akkoord;
- * De criteria vermeld in de concepten zoals vermeld op de bijlage 53b zijn eveneens akkoord en de betreffende openstellingen kunnen verder in procedure gebracht worden.

6. Regiebureau POP

In het jaarverslag worden de werkzaamheden van het Regiebureau in 2015 beschreven. Jaarverslag wordt geaccordeerd. Nieuwe website van het Regiebureau POP zal op korte termijn gelanceerd worden. Hierop zullen ook de CvT stukken gepubliceerd gaan worden.

Er wordt kennis genomen van het voortgangsverslag van de NSU. De nieuwe website van de NSU is inmiddels gelanceerd. Ter vergadering worden enkele sheets met toelichting uitgedeeld. In september zullen er voor geïnteresseerden workshops in Brussel georganiseerd worden, om het kennisniveau over 'hoe werkt het in Brussel' bij alle partijen te vergroten.

7. Rondvraag

Mevr. Osaer vraagt in hoeverre het POP in Nederland ook ingezet wordt voor het oplossen van de problematiek rond vluchtelingen. Mevr. Gooijer geeft aan dat er bij het Amsterdam Rural Forum aandacht aan het onderwerp is besteed en dat betrokkenen bij het POP zijn opgeroepen hierover na te denken. Vooral nog wordt afgewacht of daar iets uit voortkomt.

Mevr. Osaer merkt op dat de Commissie graag meer inzicht wil hebben in het verloop van de POP3 programma's. Zij verzoekt in het CvT voortaan ook meer inhoudelijk te kijken naar met name het verloop van openstellingen: wat is er van geleerd en in hoeverre zijn er aanpassingen in het programma nodig gelet op de ervaringen etc. De Commissie wil meer zicht hebben op de voortgang. Zij benadrukt dat dit NIET gepaard zou moeten gaan met extra uitvoeringslasten. De heer Schulpen merkt daarbij op dat de normale reeds ingeregelde monitoringssystematiek daarvoor voldoende handvatten zou moeten bieden. Vraag is of het wenselijk is een nieuw soort cyclus op te starten, met alle aanvullende uitvoeringslasten van dien. De heer Gierveld concludeert dat zal worden gezien hoe een en ander in de toekomst op de agenda van het CvT geplaatst zal worden. In de volgende reguliere vergadering van het Comité (december 2016) zal hierover verder van gedachten gewisseld worden.

Mevr. Both vraagt hoe het staat met de evaluatie van de Jonge boeren regeling. Mevr. Gooijer geeft aan dat de evaluatie in gang gezet is. Het Regiebureau zal mevr. Both informeren over de stand van zaken.

8. Sluiting

De heer Gierveld dankt alle aanwezigen voor de constructieve inbreng in de vergadering en sluit de vergadering.
